

**Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Факультет обліку та фінансів**

*Кафедра економічної теорії
та економічних досліджень*

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДЛЯ НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ З
ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ»

4-те видання, змінене і доповнене

*Для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання
ступеня вищої освіти «Бакалавр»
освітньо-професійної програми
Фінанси, банківська справа та страхування
спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування
(скорочений термін навчання)*

ПОЛТАВА – 2021

Тютюнник Ю. М. Фінансовий аналіз. Методичні рекомендації для написання курсової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз»; 4-те вид., змін. і доп. (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання ступеня вищої освіти Бакалавр освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (скорочений термін навчання)). Полтава: ПДАУ, 2021. 26 с.

Рецензент:

кандидат економічних наук, доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю ПДАУ **Левченко З.М.**

Методичні рекомендації для написання курсової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз» (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання ступеня вищої освіти Бакалавр освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (скорочений термін навчання)) обговорені і схвалені на засіданні кафедри економічної теорії та економічних досліджень 30 серпня 2021 р., протокол № 1.

Методичні рекомендації для написання курсової роботи з дисципліни «Фінансовий аналіз» (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання ступеня вищої освіти Бакалавр освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування (скорочений термін навчання)) схвалені науково-методичною радою спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» 31 серпня 2021 р., протокол № 1.

ЗМІСТ

Розділ 1. Загальні положення.....	4
Розділ 2. Тематика курсових робіт та принцип обрання теми.....	7
Розділ 3. Структура курсової роботи.....	9
Розділ 4. Рекомендовані плани розділу 2 курсової роботи...	12
Розділ 5. Правила оформлення курсової роботи.....	15
Розділ 6. Порядок захисту, критерії та шкала оцінювання курсової роботи.....	19
Розділ 7. Рекомендована література.....	21
Додатки.....	24

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Фінансовий аналіз у ринковій економіці розглядається як функція управління, що дає можливість визначати конкурентоспроможність суб'єкта підприємницької діяльності, здійснювати контроль за його майновим станом, ліквідністю, платоспроможністю, фінансовою та ринковою стійкістю, розробляти заходи щодо запобігання банкрутству. Усі суб'єкти ринкового економічного середовища, що мають відношення до ділового життя підприємства, повинні використовувати методики фінансового аналізу для прийняття рішень, які спрямовані на оптимізацію відповідних інтересів. Завдяки комплексному фінансовому аналізу з'являється можливість зменшити невизначеність і ризик, які притаманні процесу прийняття управлінських рішень.

Курсова робота – це вид наукової роботи, що передбачає самостійне дослідження здобувачем вищої освіти актуальних проблем із метою закріплення, поглиблення та узагальнення знань, одержаних за час навчання, формування компетенцій та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Мета курсової роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий аналіз» – поглиблення теоретичних знань та формування практичних навичок із методики проведення фінансового аналізу, а саме: майна, оборотних активів та джерел формування капіталу, ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості, грошових потоків, ефективності використання капіталу, кредитоспроможності, ділової активності та інших напрямів оцінювання фінансового стану підприємств; виявлення резервів підвищення ефективності діяльності та поліпшення фінансового стану суб'єктів господарювання.

Основними завданнями курсової роботи є:

- визначення мети і завдань аналізу щодо обраного об'єкта дослідження;
- вивчення сучасних літературних джерел, нормативно-правової та методичної бази;
- забезпечення творчого підходу до викладення обраної теми, самостійного дослідження проблемних питань;
- проведення ретроспективного аналізу фінансового стану підприємства;

- розроблення рекомендацій та обґрунтування пропозицій щодо підвищення ефективності діяльності та поліпшення фінансового стану підприємства.

Курсова робота виконується на матеріалах підприємств різних форм власності та видів діяльності (крім фінансово-кредитних та бюджетних установ). Джерелами вихідної інформації є: фінансова і статистична звітність, дані управлінського і фінансового обліку, бізнес-плани та інші. Аналітичні дослідження передбачають використання вихідної інформації за *останні три роки*. Дані щодо виконання планових показників беруться за звітний рік.

Під час написання курсової роботи необхідно користуватися нормативно-правовою та методичною базою, матеріалами підручників, навчальних посібників, періодичних видань, електронними ресурсами, а також методичними розробками, які застосовуються у навчальному процесі (див. розділ 7. Рекомендована література). Опрацювання інформації передбачає використання різноманітних методів і прийомів фінансового аналізу. Вибір методики дослідження визначається змістом курсової роботи, а також обсягом вихідних даних і розрахункових показників.

Важливо при виконанні курсової роботи *дотримуватись академічної доброчесності та забезпечувати недопущення академічного плагіату!* Рекомендується ознайомитись з *Рекомендаціями Міністерства освіти і науки України щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах* (<http://osvita.ua/doc/files/news/616/61647/1-11-8681.pdf>). Для зручності роботи здобувачів вищої освіти бібліотекою ПДАУ розроблені Загальні правила та стилі цитування при написанні наукових робіт (<https://www.pdaa.edu.ua/news/biblioteka-informuye>).

Перед подаванням роботи на кафедру здобувач вищої освіти повинен власними силами, за допомогою загальнодоступних інтернет-ресурсів (Advego Plagiatus, eTXT Антиплагіат, Unicheck, Anti-Plagiarism та інших) перевірити курсову роботу на наявність співпадінь (запозичень) з іншими відкритими джерелами. Акт такої перевірки, в якому можна побачити обсяг тексту, що перевірявся, дані про автора (прізвище та ім'я), а також результат перевірки (відсоток співпадіння чи оригінальності) прикладається до курсової роботи (після титульного листа) разом із заявою (де здобувач зазначає, що робота написана особисто, не містить запозичень із чужих опублікованих результатів (текстів) без належного посилання

на авторів та першоджерела, а також не містить свідомої фальсифікації результатів).

Викладач в обов'язковому порядку здійснює контрольну перевірку поданих на захист курсових робіт.

Результатом перевірки є висновок із наведеним відсотком, який слід розуміти наступним чином:

Відсоток	Рівень оригінальності твору	Рекомендована дія
понад 80 %	високий	текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням
від 66 % до 80 %	достатній	текст вважається оригінальним з деякими ознаками плагіату. Робота допускається до захисту
від 40 % до 65 %	задовільний	наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів. Матеріал потребує уваги наукового керівника, чи керівника практики. Робота допускається до захисту
менше 40 %	низький	наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається. Матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацювання твору

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має високу, достатню та задовільну оригінальність тексту, допускається до її захисту.

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має низьку оригінальність тексту, допускається до захисту за умови доопрацювання курсової роботи та подальшої (нової) її перевірки на наявність запозичень.

Здобувач вищої освіти, що виконав курсову роботу, яка має низьку (неприйнятну) оригінальність тексту, не допускається до її захисту.

У випадку виявлення сфальсифікованих даних у акті перевірки, поданих особисто здобувачем вищої освіти, до нього вживаються заходи відповідно до основних положень Кодексу академічної доброчесності ПДАУ.

РОЗДІЛ 2

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ ТА ПРИНЦИП ОБРАННЯ ТЕМИ

Запропонована тематика курсових робіт:

1. Аналіз майна підприємства.
2. Аналіз оборотних активів підприємства.
3. Аналіз джерел формування капіталу підприємства.
4. Аналіз власного капіталу підприємства.
5. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей.
6. Аналіз грошових потоків підприємства.
7. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства.
8. Аналіз фінансової стійкості підприємства.
9. Аналіз кредитоспроможності підприємства.
10. Аналіз ділової активності підприємства.
11. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства.
12. Аналіз рентабельності роботи підприємства.

Тему для кожного здобувача вищої освіти денної форми навчання визначає викладач відповідно до його порядкового номера в списку групи: номери 1, 14 – тема 1; 2, 15 – тема 2; 3, 16 – тема 3; 4, 17 – тема 4; 5, 18 – тема 5; 6, 19 – тема 6; 7, 20 – тема 7; 8, 21 – тема 8; 9, 22 – тема 9; 10, 23 – тема 10; 11, 24 – тема 11; 12, 25 – тема 12.

Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання самостійно обирають одну з трьох визначених тем, користуючись таблицею:

Остання цифра номера залікової книжки	Номери тем курсової роботи (на вибір студента)		
0	1	4	8
1	2	5	7
2	3	6	9
3	1	5	10
4	2	4	11
5	3	6	12
6	1	8	11
7	2	9	12
8	3	5	8
9	1	6	10

Одна й та ж тема курсової роботи для здобувачів вищої освіти однієї групи виконується за вихідною інформацією різних

підприємств (об'єктів дослідження).

За погодженням із викладачем здобувач вищої освіти може самостійно запропонувати тему як доповнення до визначеного переліку з урахуванням теми власних наукових досліджень, у тому числі в кваліфікаційній роботі.

Обрана тема курсової роботи затверджується протоколом засідання кафедри та закріплюється викладачем у Завданні на курсову роботу (додаток Б).

РОЗДІЛ 3 СТРУКТУРА КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота, як оригінальне прикладне дослідження, повинна мати чітку логіку побудови та завершеність.

Курсова робота містить:

- титульну сторінку (додаток А);
- завдання на курсову роботу (додаток Б);
- лист оцінювання курсової роботи (додаток В);
- зміст;
- вступ;
- основну частину (розділ 1, розділ 2);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки.

ВСТУП

У вступі (обсяг 2 сторінки) наводяться виділені напівжирним шрифтом за окремими абзацами:

- **актуальність теми** (обґрунтовується актуальність обраної теми, рівень її дослідження у науковій літературі);

- **мета та завдання дослідження:**

мета – вивчення, аналіз стану та визначення шляхів поліпшення предмета дослідження;

завдання – перелік завдань, що ставляться і вирішуються у курсовій роботі (вони повинні відповідати меті дослідження та змісту; початок формулювання кожного із завдань передбачає використання дієслів: «виявити», «узагальнити», «дати критичну оцінку», «розмежувати», «проаналізувати», «визначити», «розробити», «удосконалити», «обґрунтувати» тощо);

- **предмет і об'єкт дослідження** (*ці категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове*), наприклад:

- предметом дослідження є методичні та практичні аспекти аналізу фінансової стійкості підприємства;

- об'єктом дослідження є напрями аналізу та система показників оцінювання фінансової стійкості СТОВ «Вишневе» Оржицького району.

Також у вступі вказуються використані джерела інформації, наприклад, фінансова звітність (назва форм і за які роки), а також наводиться перелік методів, способів та прийомів, які застосовуються

під час проведення досліджень.

РОЗДІЛИ ОСНОВНОЇ ЧАСТИНИ

РОЗДІЛ 1

Фінансово-економічна характеристика підприємства – обсяг 5-6 сторінок.

Коротко висвітлюються організаційно-правові основи функціонування підприємства, досліджується рівень і динаміка (за 3 роки) показників фінансового стану та ефективності господарської діяльності. Використані в розділі 1 таблиці (у кількості 4-5 з урахуванням розміщених у додатках) не повинні повторювати таблиці розділу 2.

Великі за розміром таблиці та рисунки (більше 0,5 сторінки) виносяться у додатки.

РОЗДІЛ 2

Назва співпадає з темою роботи – обсяг 12-14 сторінок.

Рекомендовані плани цього розділу за окремими темами наведені в розділі 4 даних методичних рекомендацій.

Робота повинна бути ілюстрована рисунками (схемами, графіками, діаграмами тощо).

Великі за розміром таблиці, рисунки та розрахунки до допомогою формул (більше 0,5 сторінки) виносяться у додатки.

ВИСНОВКИ

Обсяг 2-3 сторінки. Висновки – це послідовний, логічний виклад отриманих підсумкових результатів, які співвідносяться із загальною метою і завданнями, сформульованими у вступі.

Необхідно сформулювати 5-6 пунктів висновків і пропозицій, що узагальнюють конкретні результати проведених у курсовій роботі досліджень послідовно за першим і другим розділами. При цьому пропозиції повинні бути економічно обґрунтованими та прийнятними для реалізації в умовах підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

У список включаються літературні джерела (орієнтовна кількість – 15-20), які були безпосередньо використані під час виконання курсової роботи. Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Джерела розміщуються за абеткою прізвищ авторів або заголовків. До списку не вносяться джерела інформації та методичні розробки, що використовуються у

навчальному процесі.

ДОДАТКИ

У додатках курсової роботи розміщуються:

1) обов'язково:

- фінансова звітність (Баланс (Звіт про фінансовий стан), Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) та інші форми, що використовувалися у роботі) за 3 роки;

2) за необхідністю:

- великі за розміром таблиці, рисунки та розрахунки за допомогою формул (більше 0,5 сторінки).

РОЗДІЛ 4

РЕКОМЕНДОВАНІ ПЛАНИ РОЗДІЛУ 2 КУРСОВОЇ РОБОТИ

Під час виконання розділу 2 курсової роботи необхідно користуватися методичними розробками, нормативно-правовими джерелами, навчальною та науковою літературою (див. розділ 7. Рекомендована література). Нижче наведені рекомендовані плани розділу 2 за темами.

1. АНАЛІЗ МАЙНА ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз складу, структури та динаміки активів (майна).

2.2. Аналіз необоротних активів, руху та функціонального стану основних засобів.

2.3. Факторний аналіз ефективності використання майнових ресурсів та напрями поліпшення майнового стану підприємства.

2. АНАЛІЗ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз складу, структури та динаміки оборотних активів.

2.2. Оцінювання впливу забезпеченості власними оборотними коштами на фінансову стійкість підприємства.

2.3. Аналіз оборотності оборотних активів та шляхи її прискорення.

3. АНАЛІЗ ДЖЕРЕЛ ФОРМУВАННЯ КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз складу, структури та динаміки пасивів (джерел формування капіталу).

2.2. Аналіз власного і позикового капіталу.

2.3. Розрахунок і факторний аналіз показників ефективності використання сукупного капіталу.

4. АНАЛІЗ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Горизонтальний і вертикальний аналіз власного капіталу.

2.2. Оцінювання впливу забезпеченості власним капіталом на фінансову стійкість підприємства.

2.3. Розрахунок і факторний аналіз показників ефективності використання власного капіталу.

5. АНАЛІЗ ДЕБІТОРСЬКОЇ ТА КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТЕЙ

2.1. Горизонтальний, вертикальний та порівняльний аналіз дебіторської та поточної кредиторської заборгованостей.

2.2. Комплексне оцінювання дебіторської та поточної кредиторської заборгованостей.

2.3. Вплив розрахунково-платіжних відносин на фінансовий стан підприємства.

6. АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз руху грошових коштів у результаті операційної, інвестиційної та фінансової діяльності.

2.2. Розрахунок абсолютних і відносних показників грошових потоків.

2.3. Оцінювання впливу забезпеченості грошовими коштами на фінансовий стан підприємства.

7. АНАЛІЗ ЛІКВІДНОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз ліквідності балансу.

2.2. Оцінювання ліквідності та платоспроможності підприємства за системою відносних показників (коефіцієнтів).

2.3. Визначення ознак неплатоспроможності та діагностика ймовірності банкрутства підприємства.

8. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз фінансової стійкості підприємства за системою відносних показників (коефіцієнтів).

2.2. Визначення та аналіз типу фінансової стійкості підприємства.

2.3. Розрахунок і факторний аналіз порогу рентабельності та запасу фінансової стійкості.

9. АНАЛІЗ КРЕДИТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Вибір моделі та розрахунок фінансових коефіцієнтів для визначення інтегрального показника фінансового стану боржника – юридичної особи.

2.2. Розрахунок інтегрального показника фінансового стану та визначення класу кредитоспроможності підприємства.

2.3. Оцінювання ймовірності дефолту боржника – юридичної особи.

10. АНАЛІЗ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз дотримання «золотого правила економіки підприємства».

2.2. Комплексне оцінювання ділової активності підприємства за системою показників оборотності активів і пасивів.

2.3. Аналіз ринкової активності підприємства.

11. АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз формування доходів, витрат і фінансових результатів.

2.2. Факторний аналіз показників фінансових результатів з використанням адитивних моделей.

2.3. Факторний аналіз чистого доходу та фінансових результатів від реалізації продукції.

12. АНАЛІЗ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз рівня і динаміки показників рентабельності та окупності.

2.2. Факторний аналіз показників рентабельності.

2.3. Розрахунок і факторний аналіз ефекту фінансового важеля.

РОЗДІЛ 5

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Загальні вимоги

Курсова робота виконується комп'ютерним або рукописним способом на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм) через 1,5 міжрядкових інтервали (29 рядків на сторінці). Шрифт – *Times New Roman Cyr 14*. У таблицях і рисунках необхідно зменшувати інтервал (до 1) та розмір шрифту (до 12).

Загальний обсяг курсової роботи – 20-25 сторінок.

Текст роботи необхідно розміщувати, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 25 мм, нижнє – 20 мм.

Робота виконується чорними чорнилами або стрічкою одного кольору, включаючи макети таблиць, графіки тощо.

Кожна структурна частина курсової роботи (вступ, розділи 1, 2, висновки, список використаних джерел) починається з нової сторінки. При цьому остання сторінка структурної частини повинна бути заповнена не менше ніж на 50 %.

Заголовки структурних частин курсової роботи «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1», «РОЗДІЛ 2», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» друкують великими літерами, **напівжирним шрифтом**, по центру рядка (без абзацного відступу). Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої), **напівжирним шрифтом**, з абзацного відступу в підбір до тексту. Після назв розділів і підрозділів крапки не ставляться. Приклад:

РОЗДІЛ 2

ЗАГОЛОВОК РОЗДІЛУ

2.1. Заголовок підрозділу

Відстань між назвою структурної частини та назвою підрозділу має становити один рядок, між заголовком підрозділу та текстом – один рядок, між попереднім текстом і заголовком наступного підрозділу – два рядки.

У тексті роботи і таблицях допускаються лише загальноприйняті скорочення одиниць виміру показників (грн, тис. грн, ц, т, % тощо).

Нумерація

Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, рисунків, таблиць,

формул подається арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою курсової роботи є титульна сторінка, яка включається до загальної нумерації сторінок. На титульній сторінці номер сторінки не ставиться, на наступних сторінках номер проставляється у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці (шрифт – *Times New Roman Cyr 12*). Нумерація сторінок починається зі змісту роботи цифрою 2. Закінчується нумерація на сторінці зі словом «Додатки» (вона розміщується після списку використаних джерел).

Підрозділи нумеруються у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу та порядкового номера підрозділу, між якими ставиться крапка. У кінці номера підрозділу крапка також ставиться, наприклад: 2.1. Далі у тому ж рядку розміщується заголовок підрозділу.

Таблиці та рисунки розміщуються у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці.

Рисунки позначаються словом «Рис.» і нумеруються послідовно в межах розділу. Номер рисунка складається з номера розділу та порядкового номера рисунку, наприклад: Рис. 2.1. (перший рисунок другого розділу). Номер рисунка, його назва та пояснювальні підписи розміщуються послідовно під рисунком.

Приклад:

Рис. 2.1. Назва рисунка

Рисунки відокремлюються від тексту роботи вільними рядками (зверху і знизу).

Таблиці нумеруються послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) у межах розділу. Вище назви таблиці справа розміщується слово «Таблиця» з її порядковим номером. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, наприклад: *Таблиця 2.1* (перша таблиця другого розділу). За умови перенесення таблиці на іншу сторінку справа пишуться слова: *Продовж. табл. 2.1.*

Формули нумеруються у межах розділу. Номер формули проставляється справа сторінки в дужках і складається з номера розділу та порядкового номера формули в розділі, наприклад: (2.1).

Таблиці

Числовий матеріал, як правило, оформляється у вигляді таблиць. Назва таблиці починається з великої літери та розміщується симетрично до макету. У назві таблиць вказується назва

підприємства. Заголовки граф починаються з великих літер, підзаголовки – з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними.

Таблицю з великою кількістю граф можна поділяти на частини та розміщувати одну частину під іншою в межах однієї сторінки. Якщо рядки або графи таблиці виходять за формат сторінки, то в першому випадку в кожній частині таблиці повторюється нумерація граф, у другому випадку – назва бокових заголовків.

Приклад:

Таблиця 2.1

Назва таблиці

Показник	_____ р.		_____ р.	
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку
А	1	2	3	4

Продовж. табл. 2.1

А	1	2	3	4

Умовні позначення, що можуть зустрічатися у таблицях:

тире (–) – явищ не було;

крапки (...) – відомості відсутні;

нуль (0; 0,0) – явища відбулися, але у вимірах, менших за ті, що можуть бути виражені використаними в таблиці розрядами;

знак (×) – заповнення рубрики за характером побудови таблиці не має сенсу або недоцільне.

Після макету таблиці слід залишати вільний рядок.

Формули

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів подаються безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі. Перший рядок пояснення починається зі слова «де» без двокрапки. Значення кожного символу та числового коефіцієнта подаються з нового рядка. Рівняння та формули виділяються у тексті вільним рядком.

Посилання

Посилання на рисунки вказуються порядковим номером

рисунка, наприклад: рис. 2.1.

Посилання на формули вказуються порядковим номером формули в дужках, наприклад: у формулі (2.1).

На всі таблиці повинні бути посилання у тексті, при цьому слово «таблиця» пишеться скорочено, наприклад: у табл. 2.1. У повторних посиланнях на таблиці, рисунки, формули вказується скорочено слово «дивись», наприклад: див. табл. 2.1.

Список використаних джерел

Використані в курсовій роботі джерела розміщуються за абеткою прізвищ авторів або заголовків **без підрозділу на їх види** (нормативні документи, книги, статті, тези конференцій тощо). Дані про джерела наводяться мовою оригіналу. Використані літературні джерела повинні бути переважно за останні 5 років. Приклади їх оформлення наведені в розділі 7 даних методичних рекомендацій.

На останній сторінці списку використаних джерел вказується *дата закінчення написання курсової роботи* і здобувач вищої освіти ставить *особистий підпис*.

Додатки

Додатки оформляються як продовження курсової роботи в порядку появи посилань у тексті, наприклад (додаток А).

Додатки позначаються послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер: Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.

Кожний додаток починається з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок. По центру над заголовком пишеться слово «Додаток» з позначенням відповідної великої літери, наприклад: Додаток А. Додаток за необхідності може бути поділений на декілька складових елементів. Наприклад, комплект фінансової звітності за рік рекомендується позначати наступним чином:

Додаток А.1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)»;

Додаток А.2 «Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)» і т. д.

РОЗДІЛ 6

ПОРЯДОК ЗАХИСТУ, КРИТЕРІЇ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Здобувачі вищої освіти денної форми навчання здають курсову роботу для перевірки на кафедру економічної теорії та економічних досліджень за визначеним викладачем графіком (але не пізніше, ніж за два тижні до захисту), а заочної форми – на початку екзаменаційної сесії.

У процесі перевірки курсової роботи керівник робить письмові зауваження, зрозумілі помітки, виправлення, відмічає позитивні сторони роботи та недоліки, які потрібно ліквідувати до захисту. Керівник курсової роботи обов'язково оформляє Лист оцінювання (додаток В).

Курсові роботи, зміст та оформлення яких відповідає вимогам методичних рекомендацій, допускаються до захисту, про що викладачем робиться відмітка в Листі оцінювання. За необхідності курсова робота доопрацьовується згідно із зауваженнями, а потім допускається до захисту.

Захист курсової роботи проводиться публічно перед комісією у складі 2-3 викладачів кафедри, у тому числі і керівника курсової роботи. За результатами захисту оформляється протокол та відомість.

Критерії оцінювання курсової роботи затверджуються кафедрою та відображаються у Листі оцінювання (додаток В). При цьому загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до захисту) – 59, за відповіді членів комісії під час захисту – 41.

Результати захисту курсової роботи оцінюються за національною шкалою та шкалою ЄКТС:

Сума балів	Шкала ЄКТС	Національна шкала
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного захисту
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним написанням роботи

У випадку отримання здобувачем вищої освіти під час захисту

курсoвoї рoбoтoї oцiнкoї «нeзaдoвiльнo» (FX, F) рiшeнням кaфeдри йoмy мoжe бyти зaпpoпoнoвaнa нoвa тeмa i нoвий тeрмiн вiкoнaння курсoвoї рoбoтoї. Здoбyвaчi вищoї oсвiтoї, якi бeз пoвaжнoї пpичини нe пoдaли курсoвy рoбoтy y вiзнaчeний тeрмiн aбo нe зaxистили її, ввaжaютьcя тaкими, щo мaють aкaдeмiчнy зaбoргoвaнiсть.

РОЗДІЛ 7

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аналіз банківської діяльності : підручник / за ред. А.М. Герасимовича. Київ: КНЕУ, 2003. 599 с.
2. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика : навч. посіб.; 2-ге вид. Київ: Центр учбової літератури, 2011. 328 с.
3. Болух М.А., Бурчевський В.З., Горбаток М.І. Економічний аналіз : навч. посіб. / за ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. Київ: КНЕУ, 2001. 540 с.
4. Болух М.А., Заросило А.П. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ : навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2008. 344 с.
5. Буряк П.Ю., Римар М.В., Бець М.Т. Фінансово-економічний аналіз : підручник / під заг. ред. П.Ю. Буряка, М.В. Римара. Київ: ВД «Професіонал», 2004. 528 с.
6. Васюренко О.В., Волохата К.О. Економічний аналіз діяльності комерційних банків : навч. посіб. Київ: Знання, 2006. 463 с.
7. Гаркуша Н.М., Цуканова О.В., Горошанська О.О. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посіб. Київ: Знання, 2011. 591 с.
8. Герасимович А.М., Парасій-Вергуненко І.М., Примостка Л.О. Збірник задач з аналізу банківської діяльності : навч. посіб. / за ред. проф. А.М. Герасимовича. Київ: КНЕУ, 2006. 504 с.
9. Економічний аналіз : навч. посіб. / за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. Житомир: ПП «Рута», 2003. 680 с.
10. Камінська Т.Г., Шатковська Л.С., Шиш А.М. Обліково-аналітичне забезпечення фінансового менеджменту на сільськогосподарських підприємствах : монографія / за ред. к.е.н., доцента Т. Г. Камінської. Київ: ЦП «Компринт», 2013. 329 с.
11. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз : підручник; 3-тє вид., переробл. і доп. Київ: Знання, 2008. 487 с.
12. Ковбасюк М.Р. Економічний аналіз діяльності комерційних банків і підприємств : навч. посіб. Київ: Видавничий дім «Скарби», 2001. 336 с.
13. Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення 25.08.2021).
14. Кононенко О. Аналіз фінансової звітності. Харків: Фактор, 2008. 208 с.
15. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : навч. посіб. Київ: Т-во «Знання», КОО, 2000. 378 с.
16. Косова Т.Д., Сухарев П.М., Ващенко Л.О. Організація і методика еконо-мічного аналізу : навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 528 с.
17. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз і прогнозування. Київ: Центр навчальної літератури, 2003. 224 с.
18. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Фінансовий аналіз : підручник. Київ:

Центр учбової літератури, 2008. 392 с.

19. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств : навч. посіб. Київ: КНЕУ, 2004. 365 с.

20. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 11 квітня 2013 р. № 476. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1524201-08> (дата звернення 25.08.2021).

21. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства: наказ Міністерства економіки України від 19 січня 2006 р. № 14 (у редакції наказу Міністерства економіки України від 26 жовтня 2010 р. № 1361). URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=111503bd-ca7f-4dee-b07c-c66c2aa28e03&title> (дата звернення 25.08.2021).

22. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: наказ Міністерства фінансів України від 28 березня 2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13/sp:max100> (дата звернення 25.08.2021).

23. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посіб. / за ред. д.е.н., проф. Ф.Ф. Бутинця, к.е.н., доц. М.М. Шигун. Житомир: ЖДТУ, 2004. 352 с.

24. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 р. № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення 25.08.2021).

25. Павловська О.В., Притуляк Н.М., Невмержицька Н.Ю. Фінансовий аналіз : навч.-метод. посіб. Київ: КНЕУ, 2002. 388 с.

26. Подольська В.О., Яріш О.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 488 с.

27. Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями: постанова Правління Національного банку України від 30 червня 2016 р. № 351. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0351500-16> (дата звернення 25.08.2021).

28. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку. *Бухгалтерський тижневик «Дебет-Кредит»*. URL: <http://www.dtk.com.ua> (дата звернення 25.08.2021).

29. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання : підручник; 3-тє вид., переробл. і доп. Київ: Знання, 2008. 630 с.

30. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16 липня 1999 р. № 996-XIV / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14> (дата звернення 25.08.2021).

31. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб.; 3-тє вид., випр. і доп. Київ: Знання, 2007. 668 с.

32. Селіверстова Л.С., Скрипник О.В. Фінансовий аналіз : навч.-метод.

посіб. / за заг. ред. С.М. Безрутченка. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2012. 274 с.

33. Сметанко О.В., Шарапова І.С., Горбачьов В.О., Бурдюг Н.В., Коваленко Г.С., Сорокіна О.С. Моделі і методи прийняття рішень в аналізі та аудиті : навч. посіб. / за ред. О.В. Сметанко. Київ: ЦУЛ, 2013. 456 с.

34. Старостенко Г.Г., Мірко Н.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 224 с.

35. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 432 с.

36. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрая», 2020. 434 с.

37. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз бізнесу : навч. посіб. Полтава: ІнтерГрафіка, 2004. 288 с.

38. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. для дистанційного навчання. Полтава: ПДАА, 2007. 296 с.

39. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Частина І. Полтава: ПДАА, 2009. 406 с.

40. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Частина ІІ. Полтава: ПДАА, 2009. 399 с.

41. Тютюнник Ю.М., Тютюнник С.В., Дорошенко А.П. Фінансовий аналіз. Практикум : навч. посіб. Полтава: РВВ ПДАА, 2010. 354 с.

42. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ: Знання, 2012. 815 с.

43. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Частина І. Полтава: РВВ ПДАА, 2014. 358 с.

44. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Частина ІІ. Полтава: РВВ ПДАА, 2014. 394 с.

45. Цал-Цалко Ю.С. Фінансова звітність підприємства та її аналіз : навч. посіб.; 2-е вид., переробл. і доп. Київ: ЦУЛ, 2002. 360 с.

46. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз : підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 566 с.

47. Шевчук В.О., Коновалова О.В., Пантелеєв В.П. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2011. 399 с.

48. Шеремет А.Д., Сайфулін Р.С. Методика фінансового аналізу. Москва: ИНФРА-М, 2001. 181 с.

49. Шморгун Н.П., Головка І.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ: ЦНЛ, 2006. 528 с.

50. Щибиволок З.І. Аналіз банківської діяльності : навч. посіб.; 2-ге вид. Київ: Знання, 2007. 311 с.

Додаток А
(зразок титульної сторінки)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економічної теорії та економічних досліджень

КУРСОВА РОБОТА
з навчальної дисципліни
«Фінансовий аналіз»
на тему

« _____
_____ »

Виконав здобувач вищої освіти
ступеня вищої освіти _____
_____ курсу, _____ групи
освітньо-професійної програми Фінанси,
банківська справа та страхування
факультету обліку та фінансів
денної (заочної) форми навчання

Науковий керівник _____

Полтава 20____

Додаток Б

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економічної теорії та економічних досліджень

ЗАВДАННЯ

на курсову роботу

здобувачеві вищої освіти _____ курсу _____ групи, освітньо-професійної програми
Фінанси, банківська справа та страхування

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема:

2. Строк здачі курсової роботи на кафедру – не пізніше __ _____ 20__ р.

3. Перелік питань, що підлягають розробці:

Дата видачі завдання « _____ » _____ 20__ р.

Керівник курсової роботи _____
(підпис) (ім'я, прізвище)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис здобувача вищої освіти) (ім'я, прізвище)

Додаток В

Полтавський державний аграрний університет

Факультет обліку та фінансів Форма навчання _____

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа та страхування Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування

Курс, група _____

ЛИСТ ОЦІНЮВАННЯ курсової роботи

з навчальної дисципліни фінансовий аналіз

здобувача вищої освіти _____

на тему _____

Обсяг курсової роботи _____ Кількість використаних джерел _____

Загальна оцінка роботи (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *актуальність теми розкрита* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *ступінь втілення мети та виконання завдань дослідження* – низький; середній; високий; *повнота розкриття теми роботи у змісті* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі

Загальна оцінка змісту та якості оформлення роботи (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *аналітичний розділ містить ознак практичного дослідження*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *висновки за результатами досліджень мають обґрунтування*: недостатнє, відносно достатнє, достатнє; *пропозиції мають характер*: декларативний, певною мірою практичний, практичний *додавки пов'язані з матеріалом роботи*: фрагментарно; на середньому рівні, у повному обсязі

Результати оцінювання курсової роботи

№ з/п	Критерії оцінювання курсової роботи	Максимальна кількість балів	Отримані бали
1	Оцінка змісту курсової роботи		
	Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження	5	
	Глибина і якість фінансово-економічної характеристики підприємства	10	
	Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів та новітніх інформаційних джерел	25	
	Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій	5	
	Використання сучасних літературних і нормативних джерел	4	
	<i>Разом</i>	49	
2	Оцінка якості оформлення курсової роботи		
	Ілюстративність роботи (наявність та відповідність діючим стандартам таблиць, графіків та списку використаних джерел)	5	
	Відповідність оформлення курсової роботи встановленим вимогам і дотримання графіку виконання	5	
	<i>Разом</i>	10	
3	Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до захисту)	59	

Висновки (*підкреслити*):

- рекомендувати до захисту без доопрацювання;
- рекомендовано до захисту за умови доопрацювання _____
- не рекомендовано до захисту, необхідно суттєво доопрацювати _____

Роботу перевірів: _____

« _____ » _____ 20__ р.

(підпис)

Затверджено до друку кафедрою економічної теорії та економічних досліджень, протокол № 1 від 30.08.2021 р.
Формат 60x90 1/16. Папір офсетний (білий 70-80 г/м²).
Ум. друк. арк. 1,44. Авт. арк. (Обл.-вид. арк.) 0,92.
Тираж _____ пр. Гарнітура Times New Roman Cyr.

Друк – Тютюнник Ю.М., кафедра економічної теорії та економічних досліджень Полтавського державного аграрного університету